

УДК 636. 4.082.231/.232:612.6

О.В. ГРЕБЕЛЮК*

Подільський державний аграрно-технічний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСІМЕНІННЯ СВИНОМАТОК СПЕРМОЮ КНУРІВ ІЗ РІЗНОЮ ІНТЕНСИВНІСТЮ РОСТУ

Висвітлено результати досліджень ефективності осіменіння свиноматок спермою кнурів з різною інтенсивністю росту, а також проведено визначення походження поросят методом ДНК-типування.

Кнурі-виробники, інтенсивний, екстенсивний, ріст, ідентифікація

Для кожного господарства, яке займається розведенням свиней, незалежно від форм власності, якісний ремонт поголів'я — одне з найважливіших завдань у процесі поліпшення продуктивності тварин свого стада, що в свою чергу позитивно впливає на загальний стан галузі свинарства [1].

Від того, як організовано в господарстві добір та вирощування молодняку, залежить якість стада. Якщо замість вибраного надходить краще молоде поголів'я, якість основного стада буде поліпшуватись і, навпаки, якщо місце елітних і першокласних тварин займуть другокласні або навіть позакласні, то продуктивність стада знизиться. У зв'язку з цим добору та вирощуванню ремонтного молодняку необхідно приділяти якнайбільше уваги [2].

За багаточисельними дослідженнями Інституту свинарства ім. О.В. Квасницького УААН та інших науково-дослідних

---

*Науковий керівник — доктор сільськогосподарських наук, професор В.П. Рибалко.

установ при оцінці кнурів за генотипом тільки 20–25% з них є поліпшувачами, приблизно стільки ж виробників припадає на погіршувачів, а решта (до 50%) займають нейтральне положення [3, 4].

У сучасних умовах, коли широко використовується метод штучного осіменіння свиноматок, і від одного кнура можна отримати за рік до 10 тис. поросят, ігнорування цієї властивості кнурів-виробників може призвести до значного недоотримання і подорожчання продукції свинарства [5].

Однак слід також зазначити, що у спеціальній літературі ще недостатньо інформації про ефективність осіменіння свиноматок спермою кнурів з різною інтенсивністю росту [6].

Мета – з'ясувати вплив власної інтенсивності росту кнурів на наступну продуктивну здатність спарованих ними свиноматок, а також відгодівельні і м'ясо-сальні якості одержаного приплоду.

Матеріал і методика досліджень. Експеримент закладено у племзаводі «Старт» Теофіпольського району Хмельницької області на свинях великої білої породи. Для проведення досліджень було відібрано 10 кнурців у 60-денному віці, аналогів за віком, але різних за живою масою. Утримання проводилось групами по 5 гол. у станку з площею підлоги 1 м² на голову. Годівля піддослідного молодняка здійснювалась наявними в господарстві кормами з цілодобовим вільним доступом до годівниць і води. Після досягнення тваринами живої маси 130 кг відібрано по 3 гол. з високою інтенсивністю росту і 3 – з низькою.

Було сформовано три групи свиноматок великої білої породи за принципом аналогів по 15 гол. у кожній (першоопоросок, з двома і більше опоросами). Першу групу свиноматок спаровано кнурами інтенсивного росту, другу – екстенсивного, а третю – змішаною спермою кнурів.

Після опоросів у період підсосу було відібрано проби крові від поросят третьої піддослідної групи для визначення їхнього походження шляхом аналізу поліморфізму довжин ампліфіко-

ваних фрагментів мікросателітного локусу ДНК свині SW 951. Материнство визнавалося безперечно.

Результати досліджень. Результати досліджень показують, що при однакових умовах годівлі й утримання за весь період вирощування крупні кнурці мали середньодобові прирости 615 г, а дрібні – 574 г (табл. 1). Дрібні кнурці за весь період мали вищі показники відносного росту (149,5%) і напруги росту (591,5%). Крупні поросята на 22 дні раніше досягли живої маси 130 кг порівняно з дрібними.

Результати опоросів показали, що свиноматки різних груп мали різні показники продуктивності (табл. 2). Аналіз вказує на достовірну різницю показників багатоплідності свиноматок у всіх групах з перевагою 1,1–1,3 гол. першої групи. Необхідно відмітити, що у 21-денному віці поросята третьої дослідної групи перевищували за живою масою на 3,94–11,5% аналогів інших груп.

1. Результати вирощування кнурів з 60-денного віку до досягнення живої маси 130 кг

Показники	Підслідні групи	
	з високою інтенсивністю росту	з низькою інтенсивністю росту
Кількість тварин, гол.	5	5
Середня маса при постановці на дослід (у віці 60 днів), кг	24,88	18,80
Середньодобовий приріст, г	615,0	574,0
Абсолютний приріст, г	105,82	111,20
Відносний приріст, %	137,41	149,46
Напруга росту, %	437,60	591,50
Затрачено кормів на 1 кг приросту:		
кормових одиниць, кг	5,08	6,0
перетравного протеїну, г	440	500
Вік досягнення живої маси 130 кг, дні	232	254

2. Результати опоросів свиноматок

Показники	Групи свиноматок					
	I		II		III	
	M±m	Cv, %	M±m	Cv, %	M±m	Cv, %
Багатоплідність, гол.	11,6± 0,79	20,4	10,3± 0,63	18,34	10,5± 0,55	15,75
Великоплідність, кг	1,17± 0,02	6,01	1,16± 0,01	3,72	1,10± 0,02	4,12
Молочність свиноматок (у 21 день), кг	48,98± 1,79	10,96	45,14± 1,74	11,59	50,99± 1,55	9,12
Кількість поросят при відлученні (у 28 днів), гол.	9,4± 0,32	10,28	9,0± 0,35	11,71	9,3± 0,27	8,85
Маса гнізда (у 28 днів), кг	65,32± 2,39	10,96	60,2± 2,32	11,58	67,99± 2,07	9,11
Збереженість приплоду, %	83,76± 5,54	19,84	88,86± 3,64	12,3	89,98± 3,91	13,03
Середня маса поросяти при відлученні (у 28 днів), кг	6,95± 0,08	3,33	6,69± 0,06	2,47	7,34± 0,21	1,71

Спостерігалась суттєва різниця між групами свиноматок за масою гнізда у 28 днів (при відлученні). Так у третій групі, де свиноматки покривались кнурами різної інтенсивності росту, цей показник становив 67,99 кг, що на 2,67–7,79 кг більше порівняно з першою і другою дослідними групами ($P < 0,95$).

Необхідно відмітити вірогідну різницю середньої маси поросяти при відлученні між групами, де найбільшою вона була у третій групі і становила 7,34 кг проти 6,95 та 6,69 кг відповідно у першій і другій групах.

Аналіз отриманих результатів по кожній свиноматці після встановлення походження поросят показав, що з 34 поросят, у яких були відібрані проби крові у підсисний період

11 гол., або 32,35% були від кнурів з інтенсивним ростом, 20 гол. (58,82%) – від кнурів з екстенсивним ростом. У трьох поросят (8,82%) походження встановити не вдалося.

Висновки. При однакових умовах годівлі й утримання крупні поросята раніше досягли маси 130 кг при менших затратах кормів, але відносні прирости були вищі у мілких поросят.

За результатами досліджень можна відмітити перевагу свиноматок III піддослідної групи за показниками молочності, збереженості приплоду, живої маси однієї голови при відлученні, що вказує на позитивний вплив запліднення свиноматок кнурами з різною інтенсивністю росту.

При паруванні свиноматок кнурами різної інтенсивності росту, із загальної кількості поросят з встановленим походженням було 32,35% від кнурів з інтенсивною швидкістю росту, 58,82% – екстенсивною.

1. *Рыбалко, В. П.* Прошлое, настоящее и будущее отрасли свиноводства / В. П. Рыбалко // Зоотехния. – 2008. – № 1. – С. 24–27.

2. *Беликов, А. А.* Искусственное осеменение – основной метод воспроизведения свиней / А. А. Беликов // Шляхи підвищення виробництва та поліпшення якості свинини: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. УААН. – Х., 1994. – С. 96–100.

3. *Нагаєвич, В. М.* Розведення свиней / В. М. Нагаєвич, В. І. Герасимов, М. Д. Березовський. – Х.: Еспада, 2005. – 290 с.

4. *Рыбалко, В. П.* Выращивание, оценка и откорм хряков-производителей / В. П. Рыбалко // Свиноводство. – 1980. – № 2. – С. 4–7.

5. *Гетья, А. А.* Влияние интенсивности откорма на качество свинины / А. А. Гетья, И. Б. Баньковская // Свиноводство промышленное и племенное. – 2005. – № 4. – С. 26–28.

6. *Нарижный, П.* Оплодотворяемость маток спермой хряков в зависимости от её обработки и транспортировки / П. Нарижный, О. Лисина, М. Кульнев // Свиноводство. – 1998. – № 4. – С. 27–28.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОСЕМЕНЕНИЯ СВИНОМАТОК СПЕРМОЙ ХРЯКОВ С РАЗНОЙ ИНТЕНСИВНОСТЬЮ РОСТА. Гребелюк О.

Отражены результаты исследований эффективности осеменения свиноматок спермой хряков с разной интенсивностью роста, а также проведено определение происхождения поросят методом идентификации по ДНК.

Хряки-производители, интенсивный, экстенсивный, рост, идентификация

EFFICIENCY OF INSEMINATION OF SOWS SPERM OF HOGS WITH DIFFERENT INTENSITY OF GROWTH. Grebeluk O.

The results of researches of efficiency of insemination of sows by sperm of hogs with different intensity of growth are reflected determination of piglings origin by the method of authentication is conducted on DNA also.

Male hogs-producers, intensive, extensive, growth, authentication

УДК 636.082

В.Д. ГУМЕННИЙ

Чернігівський інститут АПВ УААН

**ВНУТРІШНЬОПОРОДНА СЕЛЕКЦІЯ
ПРИ ЗБЕРЕЖЕННІ ГЕНОФОНДУ
СІРОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОРОДИ**

Обґрунтовано теоретичні принципи і практичні методи використання генофонду сірої української породи. Визначено шляхи збереження специфічних особливостей породи.

Методи селекції, напрямки збереження, сіра українська порода

Розведення і генетика тварин. 2009. № 43 © В.Д. Гуменний, 2009